

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o kontrole realizácie externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky na gymnáziu a v strednej odbornej škole v SR v školskom roku 2010/2011

Cieľom bolo zistiť stav realizácie externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (PFIČ MS) na gymnáziu (G) a v strednej odbornej škole (SOŠ). Školskí inšpektori vykonali inšpekcie v **112** školách, z toho na **52** G, v **59** SOŠ. Z dôvodu kontroly odstránenia nedostatkov zistených počas tematickej inšpekcie v minulom školskom roku bola vykonaná inšpekcia v **1** konzervatóriu (KON). Z celkového počtu škôl bolo 10 cirkevných, 6 súkromných, 11 škôl bolo s vyučovacím jazykom národností.

Pripravenosť škôl na externú časť a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky

V prípravnej fáze postupovali školskí koordinátori (ŠK) podľa pokynov Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM). Zabezpečili v potrebnom rozsahu včasnú informovanosť žiakov, učiteľov a rodičov o organizácii a priebehu MATURITY 2011. V dostatočnom časovom predstihu mali školy k dispozícii kompletne materiály prvej zásielky. Pri určení administrátorov, pomocných hodnotiteľov, učiteľov vykonávajúcich pomocný dozor a zapisovateľov tém z vyučovacích jazykov boli dodržané podmienky ich výberu. Počet pomocných hodnotiteľov úloh s krátkou odpoveďou (ÚKO) z maďarského jazyka a literatúry (MJL) bol v Strednej odbornej škole – Szakközépiskola, Ul. sv. Štefana 81, Štúrovo nižší ako počet skupín. Pri rozdelení žiakov do skupín ŠK rešpektovali stanovený počet. V 1 škole v Trenčianskom kraji zriadili so súhlasom, ktorý vydal NÚCEM, skupinu s 19 žiakmi. V niektorých subjektoch bolo v zmysle pokynov realizované spájanie žiakov do spoločných skupín. ŠK včas zaškolili administrátorov testov a učiteľov vykonávajúcich pomocný dozor. Výberom a prípravou vhodných učební vytvorili školy (s výnimkou 2) optimálne podmienky na realizáciu EČ a PFIČ MS. V deň testovania slovenského jazyka a literatúry (SJL) pracovali niektoré skupiny žiakov Súkromného gymnázia, Kremnická 26, Bratislava v kapacitne nepostačujúcich malých miestnostiach, iné naopak, v predimenzovane veľkom priestore telocvične s neesteticky pôsobiacim prostredím. Dve skupiny boli umiestnené vo veľkej miestnosti rozdelené závesom. Na Gymnáziu – Gimnázium, Zoltána Fábryho 1, Veľké Kapušany sa administrovanie testov jednej skupiny z matematiky (MAT) uskutočnilo v priestorovo malej učebni. V jednotlivých dňoch administrácie boli na dverách učební, v ktorých prebiehala MS, vyvesené aktuálne zoznamy žiakov a okrem jedného G i výrazné nápisy upozorňujúce na jej priebeh.

V 33 školách (7 G, 26 SOŠ) sa testovania zúčastnili 63 žiaci (G – 12, SOŠ – 51) so zdravotným znevýhodnením, pre ktorých boli podmienky na vykonanie MS upravené v súlade s právnymi predpismi a pokynmi, väčšinou pracovali v osobitne vyčlenených miestnostiach s prideleným administrátorom.

Priebeh a organizácia administrovania testov externej časti maturitnej skúšky

EČ MS z vyučovacích jazykov kontrolovali školskí inšpektori v 45 školách, z cudzích jazykov v 35 školách, z matematiky v 32 školách. Na Gymnáziu, Tomášikova 2, Bratislava vykonalo EČ MS z anglického jazyka (AJ) 17 žiakov v 2 skupinách on-line spôsobom.

Počty žiakov podľa predmetov na G, v SOŠ a v KON, z nich počet žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ) sú uvedené v tabuľke.

Predmety		SJL	MJL	AJ	FJ	NJ	RJ	MAT	Počet žiakov spolu	Z toho žiaci so ZZ
Druh školy	Počet škôl	Počet žiakov								
G	52	1 073	115	778	2	143	7	738	2 856	12
SOŠ	59	2 187	77	1 176	25	459	24	363	4 311	51
KON	1	-	-	30	-	10	-	-	40	-
Spolu	112	3 260	192	1 984	27	612	31	1 101	7 207	63

Na určených distribučných miestach KŠÚ prevzali riaditelia škôl kompletnú druhú zásielku. Pred administráciou testov z vyučovacích jazykov, cudzích jazykov a matematiky ŠK zhromaždili administrátorov a okrem 1 školy (SOŠ – Szakközépiskola, Ul. sv. Štefana 81, Štúrovo) aj učiteľov vykonávajúcich pomocný dozor. Predsedovia predmetových maturitných komisií (PMK) prideliťi náhodným výberom administrátorov k jednotlivým skupinám a v stanovenom čase preverili neporušenosť bezpečnostných obálok. Administrátori prevzali pripravené materiály, skontrolovali počet a správnosť testov a odpovedových hárkov (OH) EČ MS, v cudzích jazykoch aj zvukové nahrávky. ŠK v určenom čase vyzbierali nepoužité testy EČ MS a OH. Časový limit vypracovania testov bol v školách dodržaný. V 2 prípadoch (Spojená škola, Tilgnerova 14, Bratislava; SOŠ – Szakközépiskola, Janka Kráľa 25, Veľké Kapušany) adekvátne upravili čas administrácie z dôvodu poškodenia CD nosiča. Na Súkromnom G, Kremnická 26, Bratislava v dôsledku časového sklzu, ktorý vznikol v súvislosti s overovaním totožnosti žiakov (3) a nesprávnym rozdaním testov, posunuli začiatok a čas ukončenia testovania. Po skončení administrácie testov prebiehali jednotlivé činnosti pod dohľadom predsedov PMK a školských maturitných komisií (ŠMK). K pokojnej atmosfére počas administrácie testov prispel pomocný dozor na chodbách škôl. Na Súkromnom G, Kremnická 26, Bratislava bolo testovanie rušené hlukom z vonkajšieho prostredia školy. V 3 subjektoch (Gymnázium, Konštantínova 64, Stropkov počas realizácie EČ a PFIČ zo SLJ; SOŠ – Szakközépiskola, Ul. sv. Štefana 81, Štúrovo v deň administrácie EČ a PFIČ z MJL; Gymnázium B. S. Timravy, Haličská cesta 9, Lučenec počas realizácie EČ MS z MAT) plnili úlohy neprítomnej predsedníčky ŠMK riaditelia škôl. Na Gymnázium M. Kováča, Mládežnícka 51, Banská Bystrica zastupovala neprítomnú riaditeľku školy počas EČ MS z MAT jej zástupkyňa.

Priebeh administrovania PFIČ MS z vyučovacích a cudzích jazykov

Témy PFIČ MS z vyučovacích jazykov, ktoré boli v deň konania zverejnené prostredníctvom Slovenského rozhlasu, zapísali určení zapisovatelia a súčasne ŠK zabezpečili ich stiahnutie z internetu. Po odkontrolovaní tém predsedami PMK, boli následne rozmnožené pre administrátorov a žiakov, niektoré školy využili možnosť prepísania tém na tabuľu. V potrebnom počte ŠK nakopírovali na internete zverejnené zadania PFIČ MS z cudzích jazykov. Počas zverejnenia tém a zadaní boli žiaci v triedach pod dohľadom pomocného dozoru alebo administrátorov. Pre žiakov bola v dostatočnom množstve pripravená pomocná literatúra.

V 1 kontrolovanej škole (Súkromné gymnázium, Kremnická 26, Bratislava) sa v spolupráci so susednou školou dohodli na možnosti preberania tém z internetu a na ich rozmnožení. Kopírovanie tém pre veľký počet žiakov spôsobilo zlyhanie tlačiarne. V dôsledku toho administrátori prepísali témy (v niektorých skupinách nečitateľne a jazykovo nesprávne) na tabuľu alebo dali žiakom kolovať jeden výťah s témami. V 3 skupinách sa žiaci dostali ku kópii s témami až s 20 minútovým oneskorením. Postupne boli témy nakopírované a distribuované každému žiakovi.

Predsedia PMK, predsedovia ŠMK, ŠK priebežne sledovali prácu administrátorov a samostatnosť práce žiakov. Po prevzatí žiackych prác od administrátorov prekontrolovali ŠK pod dohľadom predsedov PMK správnosť vyplnených údajov, vložili ich do papierových obalov a zalepené, podpísané predsedami PMK odovzdali riaditeľom škôl, ktorí ich uložili na chránené miesto.

Hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou EČ MS z vyučovacích a cudzích jazykov

Hodnotenie ÚKO z vyučovacích a cudzích jazykov bolo realizované podľa stanoveného časového harmonogramu vo vyhradených miestnostiach. ŠK zhotovili po stiahnutí z internetu potrebný počet kópií Kľúča správnych odpovedí pre hodnotiteľov a pomocných hodnotiteľov. Predsedovia PMK prideliť pomocným hodnotiteľom OH a oboznámili ich so spôsobom hodnotenia. Priebežne riešili vzniknuté nejasnosti súvisiace s opravami, pri odborných problémoch využili možnosť telefonickú konzultáciu s poverenými zamestnancami NÚCEM. V SOŠ – Szakközépiskola, Ul. sv. Štefana 81, Štúrovo z dôvodu určenia iba 1 pomocného hodnotiteľa, bola druhým hodnotiteľom predsedníčka PMK. Na plynulý priebeh hodnotenia na Gymnáziu – Gimnázium, Adyho 7, Štúrovo malo dopad neisté a zdĺhavé rozhodovanie predsedu PMK MJL o úlohách, v ktorých sa zohľadňoval pravopis. Po zverejnení doplňujúceho usmernenia k hodnoteniu ÚKO z vyučovacích jazykov na webovej stránke NÚCEM-u boli zabezpečené korekcie opráv. Pri realizovaní opráv úloh z cudzích jazykov sa vyskytli nedostatky súvisiace s oneskoreným zverejnením doplňujúceho usmernenia. V niektorých školách (Košický kraj) boli v čase neskoršieho zverejnenia usmernenia k hodnoteniu ÚKO z AJ (vzhľadom na nižší počet žiakov) opravy už ukončené. Časť škôl uskutočnila doplňujúce opravy pod dohľadom predsedov ŠMK v nasledujúcom dni, po skončení činností súvisiacich s testovaním v predmete MAT. V Obchodnej akadémii, Volgogradská 3, Prešov bolo hodnotenie AJ ukončené bez následných opráv. Vzhľadom na to, že škola už nemohla zabezpečiť korekciu hodnotenia, riaditeľ školy informoval o uvedenej skutočnosti NÚCEM, ktorý ju zabezpečil. S výnimkou uvedených nedostatkov sa oprava ÚKO uskutočnila v súlade s pokynmi.

Záver

Kontrolované školy pristupovali k príprave EČ a PFIČ MS prevažne veľmi zodpovedne. V prípravnej fáze sa ŠK oboznámili s materiálmi k realizácii maturitnej skúšky, dôsledným prístupom včas zabezpečili informovanosť žiakov, rodičov a učiteľov. Školy dodržali stanovené podmienky pri výbere administrátorov a pomocného dozoru, rešpektovali pokyny k rozdeleniu žiakov do skupín. Žiaci pracovali vo vhodne vybraných a upravených učebniciach. Priestorové problémy sa vyskytli na Súkromnom gymnázium, Kremnická 26, Bratislava z dôvodu veľkého počtu maturujúcich žiakov. Dôkladná príprava materiálov, ktorú školy zrealizovali deň pred administráciou prispela k plynulému priebehu EČ a PFIČ MS v súlade s časovým harmonogramom. Organizačne dobre zvládli vykonávanie dozoru počas zverejňovania tém a zadaní. Žiakom so zdravotným znevýhodnením bol čas predĺžený podľa druhu postihnutia a stupňa obmedzenia. ŠK sa podieľali v spolupráci s vedením školy, predsedami ŠMK a PMK na nerušenom priebehu EČ a PFIČ MS. V efektívnej činnosti väčšiny z nich sa pozitívne prejavila viacročná praktická skúsenosť.

Predsedia ŠMK a PMK počas administrovania priebežne kontrolovali dodržiavanie samostatnosti práce žiakov v jednotlivých skupinách. Pri hodnotení ÚKO úzko spolupracovali s pomocnými hodnotiteľmi. Svoje úlohy si plnili v súlade s delegovanými kompetenciami externého dozoru.

Školy, s výnimkou uvedených nedostatkov, zabezpečili prevažne veľmi dobrú úroveň MATURITY 2011.

V Súkromnej strednej odbornej škole, M. R. Štefánika 379/19, Trenčín sa zúčastnili EČ a PFIČ MS žiaci štúdia jednotlivých predmetov (ŠJP) v rozpore s platnými právnymi predpismi. Z účasti na MS boli vyradení 2 žiaci ŠJP (SOŠ M. R. Štefánika, Cesta SNP 244/1, Brezová pod Bradlom; SOŠ obchodu a služieb, Jilemnického 24, Trenčín), ktorí nemali vykonané komisionálne skúšky zo všetkých predmetov daného študijného odboru.

Štátna školská inšpekcia na základe nedostatkov uložila vedúcim pedagogickým zamestnancom kontrolovaných subjektov opatrenia smerujúce k dodržiavaniu právnych predpisov a k dôslednému plneniu pokynov NÚCEM.

Odporúčania a podnety

Národnému ústavu certifikovaných meraní vzdelávania

- v prípade neskoršieho zverejnenia doplňujúcich usmernení (*situácia, keď školy už ukončili hodnotenie ÚKO*) vydať pokyn o spôsobe ďalšieho postupu ich realizovania vo vzťahu k vedeniu škôl, ŠK, predsedom PMK i ŠMK

Krajským školským úradom

- zabezpečiť na školách striedanie predsedov PMK (*realizovaný vlastný výber predsedov PMK medzi riaditeľmi škôl navzájom; viac rokov sú menovaní tí istí učitelia na tie isté školy, čo umožňuje prípadné zníženie objektivity v činnostiach predsedov*)